

ÖĞRETMENLERİN GENEL ÖZ YETERLİKLERİ İLE CİNSİYETLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: BİR META ANALİZ ÇALIŞMASI

Tuğba ÇELİK-VATAN¹

Erdal TOPRAKÇI²

Öz:

Bu araştırmada amaç meta-analiz yoluyla öğretmenlerin öz yeterlik algısı üzerinde cinsiyet değişkeninin etkili olup olmadığını belirlemektir. Bu amaçla ilk olarak alanyazın taraması kapsamında, 2007-2024 yılları arasında 305 adet makale ve teze ulaşılmıştır. Ardından, dahil etme ve hariç tutma işlemi sonucunda 131 çalışma ile meta analiz çalışması yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, analiz edilen çalışmaların yayın yanlılığı yoktur. Öğretmenlerin öz yeterlik algısı ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı çıkmaya da kadın öğretmenler lehine anlamlı bir fark elde edilmiştir. Öte yandan hiçbir düzenleyici değişken (çalışmaların türü vb.) öğretmenlerin öz yeterlik algısı ile cinsiyeti arasındaki ilişkide rol oynamamaktadır. Bu sonuçlar temelinde uygulamadakilere iş ve işlemlerde öğretmen öz yeterliği ve cinsiyet ilişkisi genellemelerinden kaçınmaları, araştırmacılara ise başka ülkelerde yapılmış öz yeterlik ile cinsiyet ilişkisi içeren çalışmaların da katılarak daha kapsamlı bir meta-analiz çalışması yapmaları önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Öz yeterlik, Cinsiyet, Meta-analiz

THE RELATIONSHIP BETWEEN TEACHERS' GENERAL SELF-EFFICACY AND THEIR GENDER: A META-ANALYSIS STUDY

Abstract:

The primary objective of this study is to determine whether the gender variable has an effect on teachers' self-efficacy perception in terms of the level of impact through meta-analysis. The comprehensive literature review was first conducted, identifying 305 articles and theses published between 2007 and 2024. Subsequently, a meta-analysis was conducted on 131 studies following an inclusion and exclusion process. According to the research results, there is no publication bias in the analyzed studies. Although not statistically significant, teachers' gender affects their self-efficacy perception in favor of female teachers. On the other hand, no moderating variables (type of studies, etc.) play a role in the relationship between teachers' perceived self-efficacy and gender. Based on these results, it is recommended that practitioners avoid generalizations about the relationship between teacher self-efficacy and gender in their work and procedures, and that researchers conduct a more comprehensive meta-analysis study by including studies conducted in other countries that examine the relationship between self-efficacy and gender.

Keywords: Teacher, Self-efficacy, Gender, Meta-analysis

Önerilen Atıf

Çelik, Vatan, T., Toprakçı, E. (2025). Öğretmenlerin genel öz yeterlikleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişki: bir meta analiz çalışması

Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi (ULED)/ International Journal of Leadership Training (IJOLT), 9(2), 1-22. TrDoi: https://trdoi.org/10.26023458/uled_1839317

¹ MEB Kemalpaşa Ferzent Bulum Anadolu Lisesi İzmir, Türkiye, ORCID: 0009-0003-8999-8021, tugbaberrak35@gmail.com

² Prof. Dr. Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, ORCID: 0000-0001-9552-9094, erdalt.porakci@ege.edu.tr

GİRİŞ

Eğitim, bireyin davranış, zihin ve duygusunda öncelikle kendisini, sonra içinde bulunduğu toplumu ve en sonunda onun da içinde bulunduğu uluslararası toplumu mutlu edecek oluşum ve değişimleri yapmaktır (Toprakçı, 2016). Eğitimin bir toplumda vücut bulması örgütlenmesini gerektirir. Eğitim örgütlerinin somut eğitsel faaliyetler olarak vücut bulduğu örgüt ya da alt sistemlerden en önemlisi okuldur. Okul, bireylerin eğitim aldığı, bilgi ve becerilerin öğretildiği örgütlerdir. Öğrenciler, okulda çeşitli dersler alarak, akademik bilgi edinir ve sosyal becerilerini geliştirirler. Okulun temel amacı, öğrencilere hem bireysel gelişim, topluma ve evrensel katkıda bulunacak bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Okulun en önemli öğelerinden biri de öğretmendir. Öğretmen, öğrencilere bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla eğitim veren kişidir. Öğretmenler, çeşitli derslerde öğrencilere rehberlik eder, onların öğrenme süreçlerini destekler ve kişisel gelişimlerini sağlarlar (Erdoğan ve Sabancı, 2024). Eğitim ortamlarında öğretmenler, sadece bilgi aktarmakla kalmaz, aynı zamanda öğrencilerin düşünme, sorgulama, problem çözme ve iletişim becerilerini geliştirmelerine de yardımcı olurlar.

Bireylerin kendi yeterlik ve performanslarının farkında olması, kendisi için koyduğu hedeflere ulaşmasının önemli adımlarından biridir. Kişinin yapabileceklerine dair inancının ürünü olan bu durum alanyazında “öz yeterlik” şeklinde isimlendirilmektedir (Göksoy, 2025). Öz yeterlik inancı bireylerin zor durumlarla mücadele etmesinde önemli bir faktördür (Üstün ve Tekin, 2009). Bandura (1995) öz yeterliği, bir kişinin görevlerini yerine getirmesine ilişkin kendisinde bulunan beceriler ile onları kullanma yeteneği konusunda kendi potansiyeline olan inancı biçiminde tanımlamıştır. Bireyler motivasyonel açıdan gerçekleştirdikleri görevlere büyük değer vererek yüksek öz yeterlik inancına sahip olurlar (Baykara, 2011). Öz yeterlik algıları yüksek olan bireyler problemlerin üzerine gitmekten çekinmezler. Tunca ve Alkın Şahin (2015)’e göre, problemlerin çözümünde bireyler plânlar yapar, yapılan plânın uygulanması sürecinde bilişsel stratejileri kullanarak çaba ve sabırla zihinsel süreçlerini izler ve değerlendirirler. Öğretmenler de birer birey olarak kendi potansiyelleri ile ilgili bir öz yeterlilik algısı içindedirler. Öğretmen öz yeterlik algısı, öğretmenlerin eğitim ortamlarında girişecekleri her türlü işe yönelik öğretmenlik mesleğinin gereklerini yerine getirip getirmeyeceklerine ilişkin kendi bilgi, beceri ve tutumlarına yönelik algılarıdır. Bu nedenle öğretmenlerin; araştıran, sorgulayan, bilgiye ulaşan, kazandığı bilgileri karşılaştığı problemlerin çözümünde kullanan, kendilerine güvenen bireyler yetiştirebilmeleri için yüksek bir öz yeterlilik algısına sahip olmaları gerekir. Öz yeterlik algıları yüksek olan öğretmenlerin düşük olan öğretmenlere göre sınıf düzeni ve yönetimi konusunda amaçlarına ulaşmada, kendilerine güven konusunda, öğretim sürecini farklı algılama yeteneğine sahip öğrencilerle ilgili olarak farklı ve yeni yöntemler kullanmada ve buna bağlı olarak da öğrenci başarısı ve motivasyonunda başarılı oldukları saptanmıştır (Yılmaz, Gürçay ve Ekici, 2007; Gökdağ-Baltaoğlu, Sucuoğlu ve Yurdabakan, 2015; Yurdakal ve Genç, 2024). Öğretmenlerin öz-yeterlik algıları okul öncesinden, ilkökula ve özel eğitime kadar öğrencilerin akademik ve toplumsal gelişimlerini destekleyen öğrenme ortamları oluşturma ve olumlu öğrenci öğretmen ilişkilerinin kurulabilmesinde önemli bir etken olarak görülmektedir (Dembo ve Gibson, 1984; Podell ve

Soodak, 1993; Demir ve Şahin Ası, 2018).

Alanyazın incelendiğinde, özyeterlik ve cinsiyete ilişkin çalışmaların makale türünde ve meta analiz dışında yöntemlerle yürütüldüğü (Ekici, 2006; Özkılıç, 2014; Şahin ve Boylu, 2020), öte yandan bu yöntemi kullanan çalışmaların oldukça sınırlı olduğu görülmüştür. Bu çalışmaların sayısı meta-analiz için gereken sayıyı aşmış olup, artık toplu bir sonuç belirlenmesi gerekmektedir. Söz konusu çalışmalara bakıldığında, ele alınan değişkenlerin bazen öğretmenlerin çalıştığı okul (yönetici, bağlılık, iş doyumu vb.) ile ilgili bazen de bireysel (kıdem, branş, yaş, cinsiyet vb.) özelliklerini içerdiği görülmektedir. Bunlardan bir kaçına değinmek gerekirse, örneğin, öğretmen öz yeterliliğinin hizmet içi ve hizmet sonrası eğitimlerle (Thorsnes, Rouhani ve Divitini, 2020; Täschner Vd., 2024), öğretmenlerin genel öz yeterliği ile öğrencilerin akademik performansı (Ma vd., 2025), öğretmen iş doyumu ile öz yeterlik (Kasalak ve Dagar, 2000), öğretmen öz yeterliği ile öğretmen dayanaklığı (Guanglun Vd., 2024), öğretmen ruh sağlığı perspektifinden öğretmen öz yeterliliği ve iş doyumu (Xiao ve Zheng, 2025), (Yelpaze ve Yakar, 2020), yönetim ile öğretmen öz yeterliliği (O'beid, 2023), öğretmen öz yeterliği ile yeterliğin teşviki (Täschner, Holzberger, ve Dicke, 2023), iş doyumu ile genel öz yeterlik (Kalkan, 2020) teknolojik pedagojik alan bilgisi ve öğretmen öz yeterlikleri (Kabaran ve Buluç, 2024), öğretmen öz yeterlik inancının mesleki doyum ve mesleğe bağlılık (İspir vd., 2024) arasındaki ilişki ya da etkilerin meta analizle incelendiği görülmüştür.. Çalışmada bilişim teknolojileri öz-yeterliklerinin erkek öğretmenlerde daha yüksek olduğu tespiti (Kartal, Temelli ve Şahin 2018) yapılmıştır. Öte yandan Chen (2009)'in öğretmen öz yeterliği ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi, meta analiz yöntemiyle incelediği görülmüştür. Türkiye'de ise bu kapsamda bir meta analitik çalışmaya rastlanmamıştır.

Bu araştırmanın amacı Türkiye'deki yüksek lisans ve doktora tezlerinde işlenen cinsiyet ile öğretmen genel öz yeterliği arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Araştırmanın Türkiye'de ilk olması ile tez ve makalelere odaklanarak yapılması özgünlüğünün özellikleri olarak değerlendirilebilir. Bu temelde elde edilen sonuçların toplu bir sonuç üretmesi bakımından araştırmacı ve uygulama içindekilere katkı sağlayacağı umulmaktadır. Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile ilgili çalışmaların cinsiyet değişkeni temelinde yayım yanlılığı nasıldır?
2. Cinsiyetin öğretmenlerin öz yeterlik algıları üzerindeki etki büyüklüğü düzeyi nedir?
3. Öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile cinsiyetleri arasındaki ilişkide çalışma türü, okul türü, örneklem bölgesi ve çalışmaların yapıldığı yılın düzenleyici bir rolü var mıdır?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada, öğretmenlerin öz yeterlik algısının cinsiyet değişkeninden ne düzeyde etkilendiğini belirlemek için nicel araştırma temelinde meta analiz yöntemi kullanılmıştır. Meta-analiz alanyazındaki çalışmaların sonuçlarını temele alarak söz konusu sonuçların genel bir perspektifini ortaya çıkarmayı hedefler (Glass, 1976). Böylelikle bilgi üretiminin hızlandığı ve insanların zamana ihtiyacının arttığı bu zaman kesitinde birçok araştırmanın incelenmesiyle oluşturulup süzülen bilginin araştırmacılara ve uygulama içindekilere ulaşması

gerçekleştirilmiş olur. Bu kapsamda meta analiz süreci; araştırma sorusunun belirlenmesi, alanyazın taraması, çalışmaların toplanması, dahil edilecek ve hariç tutulacak çalışmaları belirleme işlemi, kodlama dosyasının oluşturulması, yayın yanlılığı tespiti, homojenlik testi, çalışılacak modelin belirlenmesi, moderatör (düzenleyici) analizi, bulguların analizi ve sonuçların raporlanması ve yorumlanması süreçleri takip edilerek yürütülmüştür.

Çalışmaların Toplanması

Araştırma kapsamında çalışmalar toplanırken; 2007-2024 tarihleri arasında yayınlanmış dilinin Türkçe, örnekleminin Türkiye'deki eğitim kurumları olması, Hakemli dergilerde yayınlanmış makale ve YÖKTez'de yayınlanmış yüksek lisans ve doktora tezleri olması temel ölçüt olarak alınmıştır. Çalışmalar toplanırken; Google Akademik, Türkiye Ulusal Tez Merkezi, Dergipark gibi veri tabanlarının “gelişmiş tarama” kısmına eğitim, öğretmen, okul, öz yeterlik ve benzer diğer kelime (öz-yeterlilik, özyeterlik, öz yeterlik vb. gibi) ya da kelime grupları (öğretmen öz yeterliği gibi) yazılarak taramalar yapılmıştır. Yapılan taramalar sonucunda toplam 305 çalışmaya ulaşılmıştır. Ulaşılan 305 çalışma incelenerek aşağıda belirtilen dahil etme ve hariç tutma işlemine tâbi tutulmuştur.

Çalışmaların Seçimi

Çalışmaların seçim sürecinde, Türkçe dili ve Türkiye örneklemlili olması ilk ölçüt olmuştur. Buna göre 305 çalışma tespit edilmiştir. Sonra çalışmada içinde genel öz yeterlik algısına ait genel istatistikî değerlerden (aritmetik ortalama, standart sapma, t veya p değerleri), katılımcı tür (kadın erkek) ve sayılarının kapsanmış olmasına dikkat edilmiştir. Söz konusu sayılar düzenleyici değişkenlerin açısından da dikkate alınmıştır. Bu bağlamda, 31'i nitel olması, 95'i cinsiyet verileri olmaması, 36'sı genel öz yeterlik verileri içermemesi, 3'ü genel öz yeterlik toplam puanının olmaması, 9'u hem tez hem makale çalışması olması sebebiyle toplamda 174 çalışma meta-analize dahil edilmemiştir. Bu işlem sonucunda meta-analiz kapsamına alınan çalışma sayısı 131'dir. Bu çalışmaların tümü öz yeterlik algısını cinsiyet değişkenine göre ölçen veri setlerini içermektedir.

Çalışmaların Kodlanması

Analizde etki büyüklüğü için Standardize Ortalamalar Farkı (SOF) istatistiği kullanılmıştır. SOF'u (Cohen d olarak bilinen) hesaplamak ve olası düzenleyicilere bakabilmek için, her çalışmadan örneklem tür ve büyüklükleri, ortalama ve standart sapma ya da p ve / veya t değerleri değerleri elde edilmiştir. Kodlama yapılırken; Excel ve CMA (Comprehensive Meta-Analysis) programlarından yararlanılmış ve erkek ve kadın kodlaması erkek=1 (tablonun sol kısmına) ve kadın=0 (tablonun sağ kısmına) yazılarak belirlenmiştir. Ters kodlanmış bir veri söz konusu olduğunda bu çalışmaya uygun hale getirilmiştir. Bu kodlamaya göre, pozitif yönlü bir öz yeterlik algısı erkeklerin, negatif yönlü bir öz yeterlik algısı ise kadınların daha fazla puan aldığına işaret etmektedir. Düzenleyici değişkenlerin rolünü belirlemek için de tüm çalışmaların ortak özellikleri temelinde dört farklı düzenleyici değişken kategorisi kodlaması yapılmıştır. Çalışmanın türü, çalışma uygulamasının yapıldığı okul türü, çalışmanın uygulandığı örneklem (coğrafi) bölgesi ve çalışmanın yılı birer düzenleyici değişken olarak alınmıştır. Meta analiz çalışmasında cinsiyet ve öz yeterlik ile ilişkili toplamda 131 etki büyüklüğüne bakılmış, çalışma örneklemleri 25.881 kadın, 20.000 erkek olmak üzere toplam 45.881 katılımcıdan oluşmuştur.

Kodlama işlemini yapanların biri araştırmacılardan, diğerleri ise eğitim yönetimi alanında lisansüstü eğitim yapmış ve meta analiz çalışması yürütmüş iki araştırmacıdır. Kodlayıcılarla

birlikte ön bir çalışma temelinde bir ortak kodlama kuralları listesi oluşturulmuştur. Elemelerden sonra belirlenen cinsiyet değişkeni için 131 çalışmanın verileri söz konusu liste temelinde Excel programına kodlayıcılar tarafından bağımsız olarak girilmiştir. Her bir kodlayıcının Excel çıktıları (veri çizelgeleri) karşılaştırılmış “Uzlaşılan Çalışma Sayısı/Toplam Çalışma Sayısı” formülü (Tavşancıl ve Aslan, 2001) temelinde yapılan hesaplamada kodlayıcılar arasındaki uyum %100 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Analizde etki büyüklüğü temelinde kadın-erkek öğretmenlerin ortalama (standartlaştırılmış) farklarının belirlenmesine çalışılmıştır. Etki büyüklüklerinin hesaplanmasında CMA yazılımından yararlanılmıştır. İstatistiksel işlemlerde kullanılacak modeli belirlemek için meta-analizde heterojenliği ve yayın yanlılığını test etmeyi hedefleyen Q istatistiği, Orwin’in korumalı sayısı, Egger testi ve Duval ve Tweedie’nin kırıp ve doldur yönteminden yararlanılmıştır. Q değerinin anlamlı çıkması üzerinden heterojenliğin kabulü gereği rastgele etkiler modelinin kullanılmasına (Borenstein Vd., 2013) karar verilmiştir. Etki büyüklüğüne ilişkin varyansın oranını ortaya çıkaran I² değeri [(değerin yorumlanmasında 25’e kadar düşük, 50’ye kadar orta, 75’e kadar yüksek ve 75 sonrası yüzdeliğin ise çok yüksek olarak değerlendirilmektedir (Higgins Vd., 2003)] dikkate alınmıştır. Etki büyüklüğünün yorumlanmasında Cohen’in (1988) kategorileri (0- 0.2 düşük, orta $d \approx 0.5$ ve büyük ($d \approx 0.8$) dikkate alınmıştır. Ayrıca Fisher’s Z etki büyüklüğünün yorumlanmasında da Cohen Manion ve Morrison’un (2007) yaptığı sınıflandırma (0.00-0.10 çok zayıf, 0.11-0.30 zayıf, 0.31-0.50 orta, 0.51-0.80 güçlü ve $81 >$ çok güçlü) kullanılmıştır.

Meta analiz araştırmalarında herhangi bir değişkeninin (örneğin kıdem), incelenen değişkeni (örneğin iş doyumu) etkilemediği durumlarda, araştırmacıların bunu raporlamaktan kaçınması gibi bir eğilim söz konusudur. Bu araştırmada Keskin ve Toprakçı’nın (2024) kendi çalışmalarında belirttiği gibi “etki olmamasının da” bir sonuç olduğu ön kabulü temelinde etki veya etkisizliğine bakmaksızın tüm sonuçlar raporlanmıştır. Ayrıca değişkenler arası herhangi bir etki söz konusu değilken bile düzenleyici değişkenlerin rolü (örneğin çalışmaların türü) açısından bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir.

Sonuçların Tartışılması

Metodu meta analiz olan çalışmalarda sonuçların tartışılması ile ilgili bir standart veya fikir birliği yoktur. Bu konu ile ilgili olarak araştırmada Keskin ve Toprakçı’nın (2024) çalışmalarının benzer başlığında belirttikleri yol kullanılmıştır. Buna göre, araştırmanın çalışması (ister dahil olma ölçütlerini karşılarsın isterse karşılamasın) durumundaki çalışmalar sonuçların tartışılmasında kullanılmamıştır. Bu araştırmanın analizine dahil olanların tartışmada hariç tutulmasının nedeni zaten kapsama dahil olarak araştırmanın sonucuna etki ediyor olmalarıdır. Bu temelde bu araştırmanın konusuyla aynı yurt içi ve yurtdışı meta analiz çalışmaları araştırmanın tartışma bölümünün biçimlenmesinde belirleyici olmuştur.

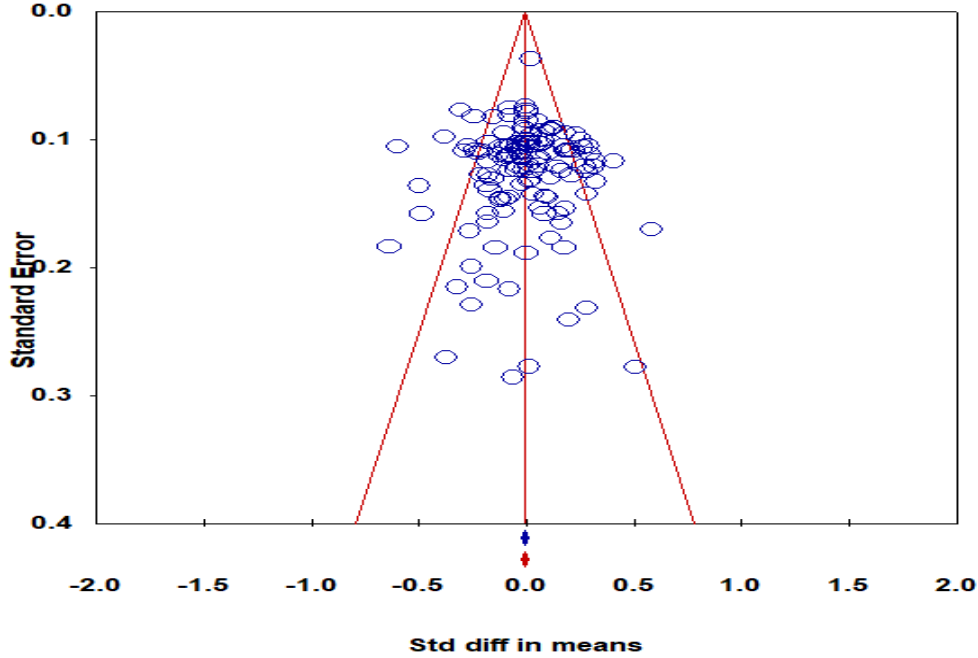
Etik Kurul İzin Bilgisi

Daha önce yayınlanmış çalışmaların analizini içerdiğinden bu araştırma Etik Kurul Kararından muaftır.

BULGULAR

1-Öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile ilgili çalışmaların cinsiyet değişkeni temelinde yayım yanlılığı

İstatistiki olarak anlamlı çalışmaların yayınlanması eğilimi yayın yanlılığı olarak anlamlandırılmaktadır. Yayınlar da yanlılık olması, etki büyüklüğünün daha yüksek gözükmeye yol açabilir (Borenstein Vd., 2013). Yayın yanlılığının yönünü ortaya koyabilmek için huni grafiği çıkarılmış ve Grafik 1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Cinsiyet değişkeni için huni grafiği

Grafik 1 incelendiğinde, çalışmaların simetrik olduğu görülmektedir. Huni grafiği ile birlikte yayın yanlılığını anlayabilmek için Duval ve Tweedie’nin yöntemi olan kırp ve doldur, Orwin’in korumalı sayısı ve Egger testi de yapılmış ve sonuçlar Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde, öğretmenlerin cinsiyeti ile öz yeterlik algısı ilişkisi için Orwin’in korumalı sayısının (-0,005 SOF için 926), çalışma sayısı k olmak üzere $5k+10$ formülü (Rosenthal, 1979) ile bulunan bu çalışmanın 665 değerinden yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre yayın yanlılığı yoktur. Diğer yandan kırp ve doldur yöntemi sonucunda her iki taraf için de 0 çıkmıştır. İlave olarak Egger testi sonuçları da ($p=0,921 > p=0,05$) yayın yanlılığının olmadığını göstermektedir. Sonuç olarak, bütün bu testlerin sonucuna bakarak öğretmenlerin cinsiyetleri ile öz yeterlik algısı ilişkisi verilerinde yayın yanlılığının olmadığı söylenebilir.

Tablo 1 Öz yeterlik algısı ile cinsiyet ilişkisi için yayın yanlılığı test sonuçları

Değişkenler	k	Orwin'in Korumalı Sayısı	Duval ve Tweedie'nin Kırp ve Doldur Yöntemi				Egger Testi
		“Önemsiz” SOF* için gerekli çalışma sayısı	Kırılan Çalışma	Rastgele Etki Modeline Göre			
				SOF Gözlenen / Düzeltilen			
				Tahmin	Alt Limit	Üst Limit	
Erkek Öğretmen	131	-0,001 SOF için 926	0	-0,0080	-0,0394	0,0233	P=0,921 (2 kuyruk)
Kadın Öğretmen			0	-0,0080	-0,0394	0,0233	

*SOF: Standardize Ortalamalar Farkı

2-Cinsiyetin öğretmenlerin öz yeterlik algıları üzerindeki etki büyüklüğü düzeyi

Öğretmen öz yeterlik algısı üzerinde cinsiyetin etki büyüklüğünü belirlemeyi amaçlayan ve

dahil etme ölçütlerini karşılayan 131 çalışmada 131 etki büyüklüğü hesaplanmıştır. Bu meta-analizde söz konusu 131 çalışmada toplam 45.881 örneklem sayısına ulaşılmıştır. Örneklem sayısının 25.881'i kadın, 20.000'i erkektir. Meta-analiz için kullanılacak modelin belirlenmesi için Q istatistiği hesaplaması yapılmış ve Q değerinin anlamlı olduğu saptanmıştır, [Q (130) = 322,540; P değeri=0,000; p<0,05]. Bununla birlikte 59,695 oranlı I2 değeriyle yüksek düzeyde varyans oranının olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar ve çalışmanın sosyal bilimler alanından olması nedenleriyle analizde rastgele etkiler modelinin kullanılmasına karar verilmiştir.

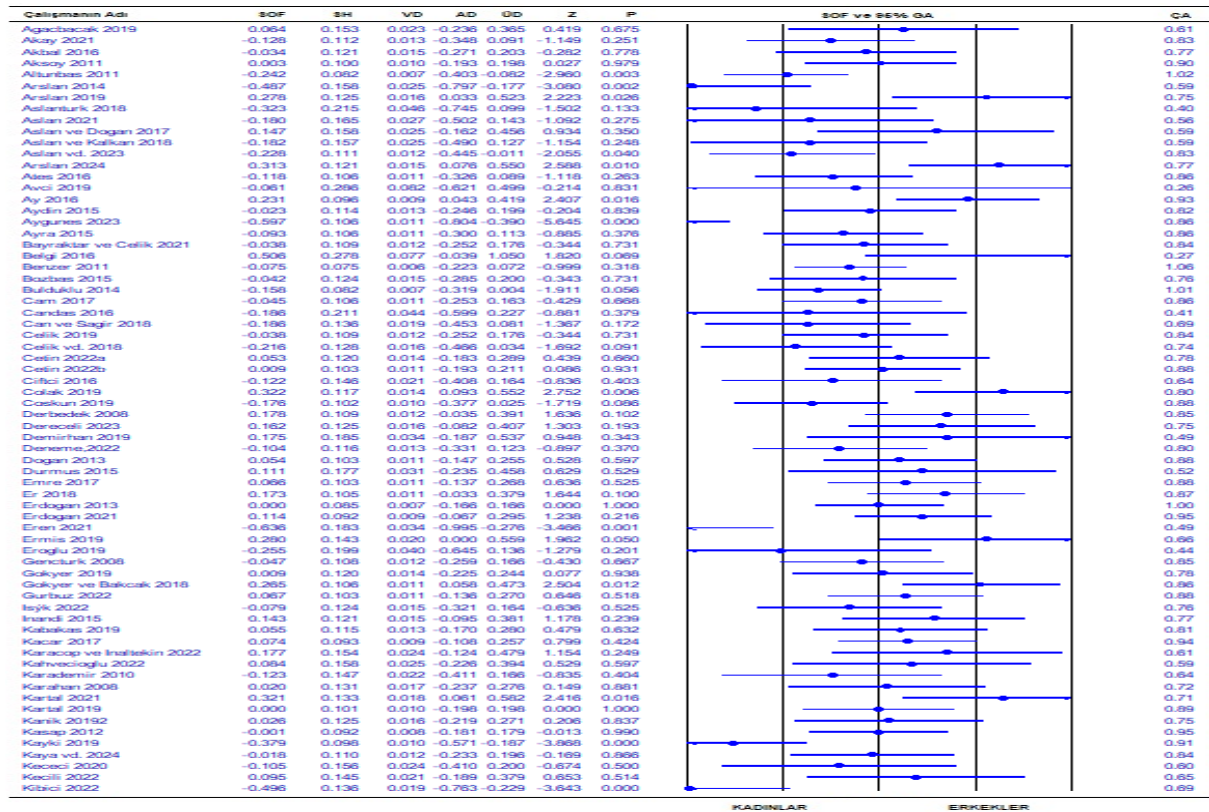
Öğretmenlerin cinsiyetinin öz yeterlik algıları üzerindeki etki büyüklüğü hesaplaması rastgele etkiler modeli kullanılarak gerçekleştirilmiş ve ortaya çıkaran analiz sonuçları Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Öz yeterlik algısı üzerinde cinsiyetin etkisine ilişkin analiz sonuçları

Değişken	N	k	EB	p	%95 GA	Q	p	I ²
Cinsiyet	E 20000	131	-0,008	0,614	Alt limit -0,039	322,5	0,000	59,695
	K 25881				Üst limit 0,023			

Rastgele Etkiler Modeli: p < .05, K: Çalışma Sayısı, EB: Etki büyüklüğü, GA: Güven Aralığı, Q: Homojenlik Ölçümü, I²: Higgins ve Thompson Heterojenlik Ölçümü

Tablo 2'de, rastgele etkiler modeline ait meta-analiz sonuçları incelendiğinde; ilk dikkati çeken cinsiyetin öğretmenlerin öz yeterlik algısını kadınlar lehine (EB=-0,008) etkilediği; bunun da Cohen (1988) etki büyüklüğü sıralamasında düşük düzeye (0- 0.2 düşük) tekabül ettiğinin anlaşılmasıdır. Yapılan istatistiksel testte bu sonucun anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [k=131; EB=-0,008; %95GA=(-0,039; 0,023); p=0,614>0,05]. Yapılan analizin orman grafiği (bir sayfaya sığmadığından iki kısım şeklinde) Şekil 2'de verilmiştir. Analize dâhil edilen tüm çalışmaların etki büyüklükleri ile genel etki büyüklüğü ve güven aralığı vb. gibi değerleri orman

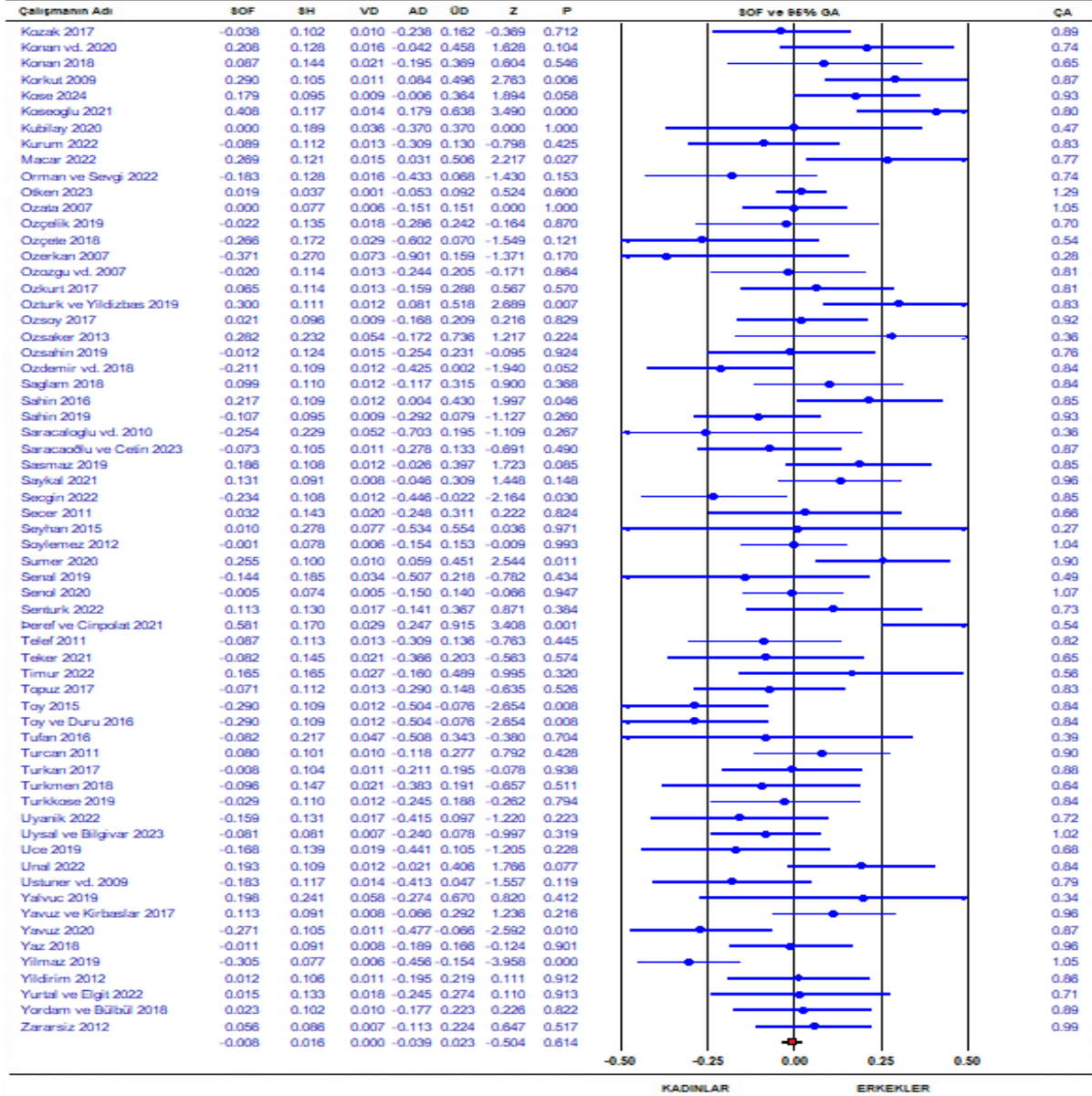

grafisinde görmek mümkündür (Lewis ve Clarke, 2001).

SOF: Standart Ortalama Farkı, SH: Standart Hata, VD: Varyans Değeri, AL: Alt Limit ÜL: Üst Limit, ZD: Z Değeri, PD: P Değeri, ÇA: Çalışma Ağırlığı

Şekil 2. Cinsiyet ile öz yeterlik ilişkisine ait çalışmaların orman grafiği-1

Şekil.1 ve 2’de analize dahil edilen her çalışmaya ait ağırlıklar yer almakta ve bu ağırlıklarının genel olarak birbirine yakın olduğu (1,29- 0,26) görülmektedir. Ağırlığı yüksek olan çalışmalar ile ağırlığı düşük olan çalışmalar sırasıyla çıkarılarak gerçekleştirilen duyarlılık analizlerinde elde edilen sonucun (istatistiksel anlamlılık açısından) değişmediği görülmüştür.

SOF: Standart Ortalama Farkı, SH: Standart Hata, VD: Varyans Değeri, AL: Alt Limit ÜL: Üst Limit, ZD: Z Değeri, PD: P Değeri, ÇA: Çalışma Ağırlığı

Şekil 2. Cinsiyet ile öz yeterlik ilişkisine ait çalışmaların orman grafiği-2

3-Öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile cinsiyetleri arasındaki ilişkide çalışma türü, okul türü, örneklem bölgesi ve çalışmaların yapıldığı yılın düzenleyici (Moderatör) rolü

Bu çalışmada bir amaç da çeşitli düzenleyici değişkenlerin cinsiyet ile öğretmen öz yeterlik algısı ilişkisinde rol oynayıp oynamadığının belirlenmesidir. Çalışmanın düzenleyici değişkenleri; çalışmaların yılı, türü (makale, yüksek lisans ve doktora tezi), çalışma örnekleminin okul türü ve coğrafi bölgesi olarak belirlenmiştir. Çalışmaların türü, çalışmaların yapıldığı okul türü ve örneklem bölgesi düzenleyici değişkenlerinin etkisini tespit etmek için moderatör analizi; çalışma yılı düzenleyici değişkeninin etkisini tespit etmek için ise meta-regresyon analizi yapılmıştır. Belirlenen düzenleyici değişkenler doğrultusunda öğretmen öz yeterliği cinsiyet ilişkisine dair düzenleyicilik analizleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet ile öz yeterlik ilişkisinde düzenleyici rolü analizleri

Düzenleyici	Değişkenler	K	EB	SH	p	95% GA		HÖ	p
						Alt	Üst		
Çalışmanın türü	Doktora Tezi	2	0,009	0,06	0,99	-0,11	0,11	0,055	0,973
	Makale	38	-0,428	0,03	0,66	-0,07	0,04		
	Yüksek Lisans Tezi	91	-0,324	0,02	0,74	-0,04	0,03		
Çalışmanın yapıldığı okul türü	Lise	10	0,535	0,06	0,59	-0,08	0,15	5,007	0,834
	Ortaokul	20	-0,099	0,03	0,92	-0,06	0,06		
	Ortaokul-lise	12	-1,288	0,09	0,19	-0,29	0,06		
	Özel eğitim	3	0,033	0,08	0,97	-0,16	0,17		
	Okul öncesi	2	0,345	0,16	0,73	-0,26	0,38		
	Okul öncesi-İlkokul-Ort.	2	-0,392	0,16	0,69	-0,38	0,25		
	Okul öncesi-İlkokul-Orta-Lise	4	0,650	0,04	0,51	-0,05	0,11		
	İlkokul	39	-1,185	0,02	0,23	-0,08	0,02		
	İlkokul-Ortaokul	18	0,876	0,04	0,38	-0,04	0,12		
	İlkokul-Ortaokul-Lise	21	0,442	0,04	0,65	-0,06	0,10		
Çalışmanın yapıldığı örneklem bölgesi	Akdeniz Bölgesi	12	1,685	0,03	0,09	-0,01	0,13	12,212	0,142
	Belirtilmemiş	8	1,035	0,06	0,30	-0,06	0,20		
	Çoklu Karma	8	-1,567	0,14	0,11	-0,49	0,05		
	Doğu Anadolu Bölgesi	15	0,300	0,05	0,76	-0,09	0,12		
	Ege Bölgesi	21	-1,981	0,03	0,04	-0,14	-0,00		
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	4	0,524	0,07	0,60	-0,10	0,18		
	Karadeniz Bölgesi	13	1,051	0,04	0,29	-0,04	0,13		
	Marmara Bölgesi	28	-0,134	0,03	0,89	-0,06	0,05		
	İç Anadolu Bölgesi	22	-0,656	0,02	0,51	-0,07	0,03		

K: Çalışma Sayısı, EB: Etki Büyüklüğü, SH: Standart Hata, GA: Güven Aralığı, (HÖ): Homojenlik Ölçümü, p: Anlamlılık düzeyi, Serbestlik değeri=2

Tablo 4'te öz yeterlik cinsiyet ilişkisine dair düzenleyicilerin rolü incelendiğinde çalışma türüne ($p=0,849$), çalışmanın yapıldığı okul türü ($p=0,431$) ile örneklem bölgesine ($p=0,031$) göre etki büyüklüklerinin anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı belirlenmiştir ($p>.05$). Çalışmanın yapıldığı örneklem bölgesine bakıldığında örneklem geneline istatistiksel açıdan anlamlı olmasa da ($p>0,142$) Ege bölgesi ($EB=-1,981$; $p=0,048$ $p<.05$) örnekleminde öz yeterlik algısı kadın öğretmenler lehine ($p=0,048$) bir farklılaşma göstermektedir.

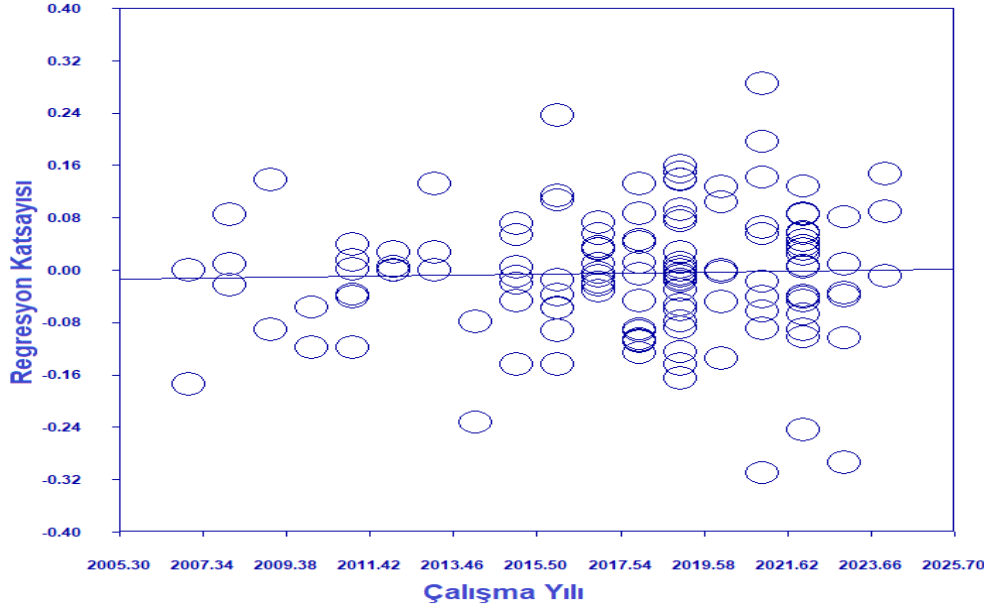
Tablo 4. Öz yeterlik cinsiyet ilişkisinde çalışmanın yılının düzenleyici rolü (meta regresyon analizi)

Değişkenler	k	RK	SH	95% GA		Z	p
				Alt	Üst		
Çalışma yılı	131	-3,305	4,552	-12,227	5,617	-0,726	0,467

Öğretmen öz yeterliği ile cinsiyet ilişkisinin etki büyüklüğünün, çalışma yılına göre farklılıklarını belirlemek için meta regresyon analizi (Fisher's Z) gerçekleştirilmiştir. Analiz onucunda, çalışma yılının cinsiyet ve öz yeterlik algısında düzenleyici bir rol oynamadığı

görülmüştür ($p < 0,05$). Analize ait veriler Tablo 4 ve Şekil 3'te sunulmuştur.

Gözlemlenen verilere dayalı olarak öz yeterlik ile cinsiyet ilişkisinde çalışma yılının düzenleyici rolü meta regresyon grafiği Grafik 3'te verilmiştir. Grafik incelendiğinde çalışmanın yılının öz yeterlilik ile cinsiyet arasındaki ilişkide ($p < 0,467$) düzenleyici bir rolde olmadığı söylenebilir.

k: Çalışma Sayısı, RK: Regresyon Katsayısı, SH: Standart Hata, GA: Güven Aralığı

Şekil 3. Öz yeterlik ile cinsiyet ilişkisinde çalışma yılının düzenleyici rolü meta regresyon grafiği

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, öğretmenlerin öz yeterlik algılarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını meta-analiz yöntemiyle incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmada yayın yanlılığı analizleri doğrultusunda yayın yanlılığı olmadığı anlaşılmıştır. Yanlılık incelemesi sonrası öğretmenlerin öz yeterlik algılarının cinsiyetlerinden ne düzeyde etkilendiklerine bakılmıştır. Yapılan meta-analizle elde edilen genel etki büyüklüğünün; öğretmenlerin öz yeterlik algılarının cinsiyetlerinden (kadın öğretmenler lehine) düşük düzeyde etkilendiğini (kadınların öz yeterlik algılarının yüksek düzeyde olduğunu) ortaya koyduğunu ancak bu sonucun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı sonucuna varılmıştır. Bu sonuç, kadın öğretmenlerde etki büyüklüğü düşük düzeyde olsa da genel olarak öğretmenlerin öz yeterlik algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır. Yani kadın ve erkek öğretmenlerin öz yeterlik algı düzeyleri birbirine yakındır. Alanyazında öğretmen genel öz yeterliği ile cinsiyet arasındaki ilişkiyi araştıran bir çalışmaya (Chen, 2009) rastlanmış onda da erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha yüksek öğretmen öz yeterliği algılamaya eğiliminde olduğu saptaması yapılmıştır. Bu araştırmada anlamlı çıkmasa da kadın öğretmenlerin öz yeterlik algısının yüksek çıkması ile Chen'in (2009) Tayvan örneklemleri meta analiz çalışmasındaki erkek öğretmenlerin daha fazla öz yeterlik algısında olmaları birbiriyle çelişir nitelikte birer sonuç gibi durmaktadır. Bu durum cinsiyet eşitliği ya da eşitsizliği ile açıklanamayabilir zira 2010'dan 2024'e kadar yayımlanan Küresel Cinsiyet Eşitsizliği

(uçurumu) raporları (WEF, 2025) incelendiğinde Tayvan'ın cinsiyet eşitsizliği sıralamasında Türkiye'den daha iyi bir durumda olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan OECD ortalamasının altında olmakla birlikte Türkiye'de kadın öğretmen sayısının erkek öğretmen sayısından fazla olduğu (TALIS, 2018) bu nedenle bu sayısal artışın kadın kültürünü öğretmenlikte baskın hale getirerek toplumsal bakış açısında da “öğretmenlik kadın mesleğidir” şeklinde bir imaj yarattığı (Timmerman, 2011; Buyruk, 2014; Yolcu ve Polat, 2014) bunun sonucu olarak da kadın öğretmenlerin kendilerini daha öz yeterli hissetmeye başlamaları sonucunu doğuruyor olabilir. Ancak aynı şekilde Tayvan'da da kadın öğretmen oranının erkeklerden fazla olmasına (Huang, Yang ve Wu, 2012) rağmen benzer bir sonucun neden çıkmadığı sorulabilir. Bunun olası bir nedeni Tayvan'ın gelişmişliği bağlamında kadın ve erkeklere sunduğu iş olanakları ile açıklanabilir. Yani Türkiye'den farklı olarak (Toprakçı, 2023; Toprakçı ve Bozkurt, 2025) Tayvan'da insanlar iş bulamadıkları için değil tercih ettikleri için öğretmen olduklarından öğretmenlik de diğer meslekler gibi profesyonel bir iş olarak yorumlanıyor ve erkekler de öğretmenliğe yöneliyor olabilir. Oysa Türkiye'de geliri yüksek nitelikli meslekteki erkeklerin eş adaylarında özellikle “öğretmeni” tercih ettikleri genel gözlem ve tespitler kapsamındadır. Bu tercihin arka planında, alanyazında henüz tespiti yapılmamış olsa da Türkiye'deki öğretmenlik işinin “yaz tatili süresi ve sadece ders saatinde okulda bulunmak” şeklindeki esnek çalışma koşullarından kaynaklı, kadın öğretmenlerin geri kalan zamanlarını evlerine ayırabildikleri gerçeği var gibi gözükmektedir. Evliliğin toplumsal yaşamdaki önemi bağlamında Türkiye'de erkekler, kadınları öğretmen olmaya yönlendirmektedirler Cinsiyet, öğretmenlik mesleği ve profesyonelleşme arasındaki ilişki bağlamında öğretmenlik mesleği çalışanlarının giderek kadınlar ağırlıklı olmasının meslekte profesyonellik sorunları yaratabileceğine ilişkin alanyazın tespitleri de (Hypolito, 2004; Erginer ve Saklan, 2016; 2020) bu olasılığı güçlendirmektedir.

Yapılan düzenleyici etki analizlerinde ise değişkenlerin hiçbirinin (okul türü, çalışma türü, örneklem coğrafi bölgesi, çalışma yılı) cinsiyet öz yeterlik ilişkisinde düzenleyici bir role sahip olmadığı anlaşılmıştır. Ancak anlamlı çıkmasa da Ege Bölgesi'nde yapılan çalışmalarda kadın öğretmenlerin öz yeterlik düzeylerinin erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç ile ilgili olarak da alanyazından bir tespite rastlanmamıştır ancak genel kanaat ege bölgesinde kadınların toplumsal yaşamda kendilerini daha rahat hissettikleri yönündedir. Bu durum kadın öğretmenlerin öz yeterlik algısını olumlu etkilemiş olabilir.

Araştırmanın bu sonuçları, uygulamadakilerin (öğretmenler, yöneticiler, veliler vb.) öğretmenlerin genel öz yeterliği ilgili cinsiyet temelli genellemelerden kaçınılarak iş ve işlem gerçekleştirmeleri gerektiğini ortaya koyarken, eğitim politikalarının yerel bağamları ve toplumsal dönüşümleri de dikkate alarak şekillendirilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Öte yandan bu çalışmanın var olan çalışmaların sonuçlarının bir bileşkesini oluşturarak genel bir sonuç ortaya koyduğu ve nedensel ilişkileri incelemediği gerçeğinden hareketle gelecekte yapılacak araştırmalarda bu boşluğu dolduran araştırmalara ağırlık verilmesi yararlı olabilir. Araştırmacılar ayrıca diğer ülkelerde yapılmış öz yeterlik ile cinsiyet ilişkisini inceleyen çalışmaları ülke bazlı münferit veya karma olarak meta analize tabi tutabilirler.

KAYNAKÇA

Ağaçbacak, P. (2019). *Pozitif psikoloji bağlamında sınıf öğretmenlerinin psikolojik iyi oluş düzeyleri ile öz yeterlik inançları ve örgütsel davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

- Akay, B. (2021). *Beden Eğitimi ve spor öğretmenlerinin serbest zaman doyumu ile öz yeterlik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Bartın.
- Akbal, M. (2016). *Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki*, [Yüksek Lisans Tezi], Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı, Bartın.
- Aksoy, R. (2011). *Orta öğretim öğretmenlerinin öğretmen öz –yeterlik ve yapılandırmacı öğrenme ortamı düzenleme becerilerine yönelik algıları*, [Yüksek Lisans Tezi], Muğla Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Muğla.
- Altunbaş, S. (2011). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin öz yeterliklerinin incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Elazığ.
- Arslan, M. (2014). *Çalışanların özyeterlik inançlarının örgüt sağlığı algısı ile iş tatmin düzeyi ilişkisindeki aracılık etkisinin araştırılması*, [Yüksek Lisans Tezi] Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gebze.
- Arslan, T. (2019). *İlkokul öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ile meslek etiği algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İzmir.
- Aslantürk, H. (2018). *Beden Eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bilim Dalı, Erzurum.
- Aslan, Ş. (2021). *Özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerin benlik saygısı ve öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi*, [Makale], *Atatürk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 23(3).
- Aslan, H. ve Doğan, Ü. (2017). *Bilim ve sanat merkezi öğretmenlerinin, öz-yeterliklerine ilişkin algılarının incelenmesi*, [Makale], *Adıyaman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), 172-191.
- Aslan, M. ve Kalkan, H. (2018). *Öğretmenlerin özyeterlik algılarının analizi*. [Makale], *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(16), 477-494. <https://doi.org/10.29029/busbed.434926>
- Aslan, H. ve Bal, A., Akbulut, S. ve Çetin, B. (2023). *Öğretmenlerin öz-yeterlikleri ile değişime hazır olma durumları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Makale], *Scientific Educational Studies*, 7(1), 1-32. <https://doi.org/10.31798/ses.1270645>
- Arslan, N. (2024). *Sınıf Öğretmenlerinin sınıf yönetimi ve öz yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Makale], *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 10(37).
- Ateş, G. (2016). *Akdeniz üniversitesi eğitim fakültesi öğretmen adayları ve Antalya'da görev yapan öğretmenlerinin özyeterlik inançlarının karşılaştırılması*, [Yüksek Lisans Tezi], Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Yönetimi Denetimi, Teftişi ve Planlaması, Antalya.
- Avcı, O. (2019). *Beden Eğitimi ve spor öğretmenleri ile diğer branş öğretmenlerinde öğretme motivasyonu ve öğretmen öz yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Muğla.
- Ay, D. (2016). *Öğretmenlerin kişilerarası öz yeterlikleri ve informal iletişimleri: bir karma yöntem çalışması*. [Yüksek Lisans Tezi], Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Sivas.
- Aydın, Y. (2015). *Örgütsel sessizliğin okul yönetiminde kayırmacılık ve öğretmenlerin öz yeterlik algısı ile ilişkisi*, [Yüksek Lisans Tezi], Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aygüneş, A. (2023). *Beden eğitimi öğretmenlerinin öğretmen yeterliği ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.
- Ayra, M. (2015). *Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin mesleki öz yeterlik inançları ile ilişkisi*, [Yüksek Lisans Tezi], Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Bilim Dalı, Amasya.
- Bandura, A. (1995). *Self-efficacy: changing societies*. Cambridge University Press.
- Baykara, K. (2011). *Öğretmen adaylarının biliş ötesi öğrenme stratejileriyle öğretmen yeterlik algıları üzerine bir çalışma*. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40, 80-92.
- Bayraktar- Vatansever, H. ve Çelik, O. (2021). *Öğretmenlerin Öz Yeterlilikleri İle Sınıf Yönetimi Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. *IZU Journal of Education*, 3(6), 98-127. <https://doi.org/10.46423/izujed.841318>
- Belgi, S. (2016). *Lisede çalışan rehber öğretmenlerin meslek öz yeterlik algıları ve meslek tükenmişliklerinin incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Benzer, F. (2011). *İlköğretim ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin öz yeterlik algılarının analizi*, [Yüksek Lisans Tezi], Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

- Borenstein, M., Hedges, L.V., Higgins, J.P.T. ve Rothstein, H.R. (2013). *Meta-analize giriş* (S. Dinçer, Çev.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bozbaş, Y. (2015). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik inançları ve sınıf yönetimi beceri algıları arasındaki ilişki*, [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Bulduklu, E. (2014). *Okul müdürlerinin öğretimsel liderliği, öğretmen öz-yeterliliği ve öğrenci başarısı arasındaki ilişkinin incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Mevlana Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması Ve Ekonomisi Bilim Dalı, Konya.
- Buyruk, H. (2014). Öğretmenlik mesleğinde kadınlar: Türkiye’de öğretmenliğin feminizasyonundan bahsetmek mümkün mü? *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, 12(47), 96-123 <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2171596>
- Cam, E. (2017). *İlköğretim öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisinin (TPAB) seviyelerinin yaşam boyu öğrenme, öz yeterlilik seviyeleri ve hizmet içi eğitim gereksinimleri açısından incelenmesi*, [Yüksek Lisans Tezi], Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalı Sınıf Öğretimi Eğitimi Bilim Dalı, Amasya.
- Candaş, B. (2016). *Fen bilgisi öğretmenlerinin öz yeterliklerinin özel alan yeterlikleri bağlamında tespiti*, [Yüksek Lisans Tezi], Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı Fen Bilgisi Eğitimi Bilim Dalı, Trabzon.
- Can, K. ve Uluçınar Sağır, Ş. (2018). Sınıf öğretmenlerinin biliş ötesi öğrenme stratejileri, öz yeterlik algısı ve problem çözme becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 4(1), 81-95.
- Chen, C. W. (2009). Gender differences in teacher self-efficacy: A meta-analysis. *彰化師大教育學報第十五輯*, 15. <https://ericdata.com/tw/detail.aspx?no=189738>
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Lawrence Erlbaum Associates.
- Cohen, L., Manion, L. ve Morrison, K. (2007). *Research methods in. education* (Sixth Edition). London: RoutledgeFalmer.
- Çelik O. (2019). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin öz yeterlilikleri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Marmara Üniversitesi, Sabahattin Zaim Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Ortak Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Çelik, K., Gören, T. ve Kahraman, Ü. (2018). İlkokul öğretmenlerinin kolektif yeterlik düzeyleri ile moral düzeyleri arasındaki ilişki. *Journal of Human Sciences*, 15(4), 2644-2656. doi:10.14687/jhs.v15i4.5651.
- Çetin A. (2022). *Öğretmenlerin olumsuz otomatik düşünceleri ve boyun eğici davranışlarının öz yeterlik düzeylerine etkisinde benlik saygısının aracı rolü*. [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Topkapı Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Psikoloji Bilim Dalı, İstanbul.
- Çetin, H. (2022). *Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum, özyeterlilik ve motivasyonlarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Hayat Boyu Öğrenme Ve Yetişkin Eğitimi Bilim Dalı, Kocaeli.
- Çiftçi, C. (2016). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ile kaynaşturmaya yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Adana.
- Çolak, G. (2019). *Öğretmenlerin öz yeterlik algıları ile iş stresleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Kastamonu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri, Anabilim Dalı, Kastamonu.
- Coskun, N. (2019). *Ortaöğretim öğretmenlerinin teknolojik pedagojik alan bilgisi düzeyleri ile öğretmen öz yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Karaman.
- Dembo, M. ve Gibson, S. (1985). Teachers’ sense of efficacy: An important factor in school improvement. *The Elementary School Journal*, 86(2), 173-184.
- Demir, T. ve Şahin Ası, D. (2018). Sınıf yönetimi stratejileri, öz-yeterlilik algısı ve çocuk – öğretmen etkileşimleri arasındaki ilişkiler, *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 69-86
- Demirhan, S. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin öğretmen öz-yeterlilik inançları ile değişime hazır olma durumları arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, Bolu.
- Deneme, S. (2022). İngilizce öğretmenlerinin mesleki öz-yeterlilik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. [Makale]. *Ekev Akademi Dergisi*, 89 (259).
- Derbedek, H. (2008). *İlköğretim okul müdürlerinin öğretimsel liderlik özelliklerinin öğretmenlerin öz yeterlikleri üzerindeki etkileri (Bursa ili örneği)*. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, [Yüksek Lisans

- Tezi]] Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı, Denizli.
- Dereceli, Ç. ve Dereceli, E. (2023). Öğretmenlerin denetim odakları ile öz yeterlik inançlarının incelenmesi. *Uluslararası Eğitimde Mükemmellik Arayışı Dergisi*, 3 (2), 20-33. <http://www.emad.elayayincilik.com/> ISSN: 2980-0021.
- Doğan, S. (2013). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algısı ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi (Ağrı ili örneği)*. [Yüksek Lisans Tezi], Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı, Erzincan.
- Durmuş, A. (2015). *Psikolojik danışmanların öz-yeterlikleri ile iş doyumu ve yaşam doyumları arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, Trabzon.
- Ekici, G. (2006). Meslek lisesi öğretmenlerinin öğretmen öz-yeterlik inançları üzerine bir araştırma, *Eurasian Journal of Educational Research*, 24, 87-96. <https://research.ebsco.com/c/npeis7/search/details/w3tdyihkjj?db=obovemodal=details-bulk-download>
- Emre, Ş. (2017). *Ortaokul öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş.
- Er, N. (2018). *İlkokul öğretmenlerinde öz yeterliğin yordayıcıları olarak psikolojik dayanıklılık ve proaktif kişilik özellikleri*. [Yüksek Lisans Tezi], Gazi Üniversitesi Eğitim, Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdoğan, O. (2013). *İlköğretim öğretmenlerinin öz yeterlik ve başarı algılarında yordayıcı olarak akademik iyimserlik, umut ve mesleki haz*. [Yüksek Lisans Tezi], Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara.
- Erdoğan, İ. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile mesleki doyum düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi (Mersin ili örneği)*. [Yüksek Lisans Tezi], Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Eren, E. (2021). *Kaynaştırma eğitimi verilen sınıflarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlilik inançları ve kaynaştırma eğitimi yeterliliklerinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Özel Eğitim Anabilim Dalı, Ankara.
- Erginer, A. ve Saklan, E. (2016) The problematic of transition of teaching profession to a woman's occupation. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 6(11), 415-450
- Erginer, A. ve Saklan, E. (2020). Öğretmenlik mesleğinin bir kadın mesleğine dönüşmesinin yaratabileceği sorunlara yönelik öğretmen adaylarının geliştirdikleri çözüm önerileri *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 6(2), 363- 393. <https://doi.org/10.47615/issej.840163>
- Ermış, M. (2019). *Öğretmenlerin öz yeterlik düzeyleri ile kuruma bağlılıkları arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı, Amasya.
- Eroğlu, G. (2019). *Görsel Sanatlar Öğretmenlerinin İş Doyumları Ve Öz Yeterlilik Algılarının Analizi*. [Yüksek Lisans Tezi], Trabzon Üniversitesi Trabzon Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim İş Eğitimi Bilim Dalı, Trabzon.
- Gençtürk, A. (2008). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin öz-yeterlik algıları ve iş doyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları Ve Öğretimi Anabilim Dalı, Zonguldak.
- Gökdağ-Baltaoğlu, M., Sucuoğlu, H., ve Yurdabakan, İ. (2015). Öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ve başarı/başarısızlık yüklemeleri: Boylamsal bir araştırma. *İlköğretim Online*, 14(3), 803-814. <https://doi.org/10.17051/10.2015.66489>
- Göksoy, S. (2025). Bireyin öz liderlik potansiyelini ortaya çıkarması mümkün müdür? *Uluslararası Liderlik Eğitimi Dergisi*, 9(1), 1-7. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/4650160>
- Gökkyer, N. (2019). Lise öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri: Elazığ ili örneği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 29(1), 121-132.
- Gökkyer, N. ve Bakcak, S. (2018). Ortaokul öğretmenlerinin öz yeterlik düzeyleri: Elazığ ili örneği. [Makale] *Turkish Journal of Educational Studies*, 5(3)
- Guanglun, M. M., Danielle, G., Jingjing, L., Liting, Z., Roxana, A., Alonso, M., Zahid, J., Xuechen, Z., Hoi, V., Danwei, G., Yating, H. ve Congcong, X. (2024) A meta-analysis of the correlation between teacher self-efficacy and teacher resilience: *Concerted growth and contextual variance*, *Educational Research Review*, 45, 100645, 1-18. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2024>.
- Gürbüz, B. (2022). *Öğretmenlerin örgütsel sosyalleşme düzeyleri ile özyeterlik algı düzeyleri arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Ankara.

- Glass, G. V. (1976) Primary, secondary and meta-analysis of research. *Educational Researcher*, 5 (10), 3-8
- Higgins, J. P., Thompson, S. G., Deeks, J. J., ve Altman, D. G. (2003). Measuring inconsistency in meta analyses. *Bmj*, 327(7414), 557-560.
- Huang, Y. C., Yang, C. C. ve Wu, H. H. (2012) The Comparison of Gender Distribution among School Principals and Teachers in Taiwan, Japan, and South Korea. *International Education Studies*, 5(4), 1-10. <https://ccsenet.org/journal/index.php/ies/article/view/15017>
- Hypolito, A. M. (2004). Teachers' work and professionalization: The promised land or dream denied? *Journal for Critical Education Policy Studies*, 2(2), 204-226. <https://jceps.com/wp-content/uploads/PDFs/02-2-07.pdf>
- Işık, U. (2022). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik algıları, program özerkliği ve özel eğitime yönlendirme davranışlarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Aydın.
- İnandı, Y. (2015). Öğretmenlerin ve okul müdürlerinin özyeterlikleri ile değişime gösterdikleri direnç arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Makale] *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), DOI: 10.17860/efd.08526
- İspir, B., Akan, E., Delen, A. ve Ercoşkun, M. H. (2024). *Öğretmen öz yeterlik inancının mesleki doyum ve mesleğe bağlılık ilişkisinde aracılık etkisi*, 3.Uluslararası Temel Eğitim Kongresi, 17-19 Ekim 2024, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Tam Metin Kitabı, ISBN 978-625-5974-16-7, <https://dosya.kmu.edu.tr/utek24/userfiles/files/UTEK%202024%20Tam%20Metin%20Kitab%C4%B1.pdf#page=111>
- Kabakaş, M. (2019). *Öğretmenlerin Eğitime İnanma Düzeyleri İle Öz Yeterliği Arasındaki İlişki: Malatya İli Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi], Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Kahramanmaraş.
- Kabaran, H. ve Buluç, B. (2024). Teknolojik pedagojik alan bilgisi yeterlikleri ve öğretmen öz yeterlikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi: Meta-analiz çalışması. *International Primary Education Research Journal*, 8(3), 319-331.
- Kaçar, T. (2017). İlköğretim öğretmenlerinin öz yeterlik inançlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. [Makale] *Elementary Education Online*, 16(4): 1753-1767 [Online]: <http://ilkogretim-online.org.tr> doi: 10.17051/ilkonline.2017.342988
- Kahvecioğlu, G. (2022). *Fen bilimleri öğretmenlerinin öğretme ortamı algıları, öğretmeye ilişkin motivasyonları ve öz yeterlik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Matematik Ve Fen Bilimleri Anabilim Dalı, Bartın.
- Kanık, Ü. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile mesleğe yönelik tutumlarının karşılaştırılması olarak incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Tezli Yüksek Lisans Programı, Burdur.
- Kalkan, F. (2020). Öğretmenlerin öz yeterlik inançları ve iş doyumunu düzeyleri arasındaki ilişki: Bir meta analiz çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 45(204), 317-343. <https://doi.org/10.15390/EB.2020.8549>
- Karaçöp, A. ve İnaltekin, T. (2022). Fen bilimleri öğretmenlerinin mesleki doyum, öz yeterlilik, öğretim kaygısı ve okul kültürü düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. [Makale] *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi* (46), 36-48. <https://doi.org/10.5152/AUJKKEF.2022.222044>
- Karademir, N. (2010). Coğrafya öğretmenlerinin alanlarına ilişkin öz-yeterlik algılarının incelenmesi. [Makale] *e-Journal of New World Sciences Academy* 5(4), 2034 - 2048
- Karahan, Ş. (2008). *Özel eğitim okullarında çalışan eğitimcilerin öz yeterlik algılarının ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Özel Eğitim Anabilim Dalı, Zihinsel Engelliler Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Kartal, O. Y., Temelli, D. ve Şahin, Ç. (2018). Ortaokul matematik öğretmenlerinin bilişim teknolojileri öz-yeterlik düzeylerinin cinsiyet değişkenine göre incelenmesi. *Journal of Theoretical Educational Sciences*, 11(4), 922-943. <https://doi.org/10.30831/akukeg.410279>
- Kartal, E. (2021). *Beden Eğitimi ve spor öğretmenlerinde duyguların karar verme ve öz yeterlik üzerine etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi], Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sakarya.
- Kartal, M. (2019). *Öğretmenlerin öz-yeterlik inançları ile işe yabancılaşmaları arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, Kütahya.
- Kasalak, G. ve Daggar, M. (2000). The Relationship between Teacher Self-Efficacy and Teacher Job Satisfaction: A Meta-Analysis of the Teaching and Learning International Survey (TALIS), *Educational Sciences: Theory and Practice*, 20(3), 16-33. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1261816.pdf>

- Kasap, D. (2012). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile mesleklerine yönelik bilgisayar ve internet kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, [Yüksek Lisans Tezi], İlköğretim Anabilim Dalı, Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, Denizli.
- Kaya, F., Kaya, S., Görmez, P., Coşkun, H. ve Şengezer, E. (2024). Öğretmenlerin öz-yeterlikleri ve örgütsel özdeşleşmeleri. [Makale] *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 1-21. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3676217>
- Kaykı, B. (2019). *İlkokul öğretmenlerinin yöneticiden çekinme ve özyeterlik düzeyleri*. [Yüksek Lisans Tezi], Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Deneticiliği Programı, İzmir.
- Keçeci, E. (2020). *Liselerde çalışan öğretmenlerin öz yeterlilik algıları (Denizli İli Merkezefendi ilçe örneği)*. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi. Denizli.
- Keçili, B. (2022). *Özel eğitim öğretmenlerinin psikolojik dayanıklılık öz yeterlik ve psikolojik yardım alma tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Ege Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Keskin, O. ve Toprakçı, E. (2024). Okul yöneticilerinin genel öz yeterlik algılarının çeşitli değişkenlere göre meta-analizi. *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 15(1), 81-107. <https://www.e-ijer.com/tr/download/article-file/3938628>
- Kibici, V. (2022). Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Genel Öz-Yeterlikleri ve Müzik Öğretimi Öz Yeterliklerinin İncelenmesi. *Araştırma, Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi)* 6(1), 64-76.
- Kozak, M. (2017). *Beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenen özerkliğini destekleme davranışları ile mesleki öz-yeterlik algıları*. [Yüksek Lisans Tezi], Akdeniz Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı, Antalya.
- Konan, N. Ağiroğlu-Bakır, A. ve Kozanoğlu, B. (2020). Öğretmenlerin örgütsel bağışlama ile öz-yeterlik algıları ilişkisi. [Makale] *Scientific Educational Studies*, 4(1), 22-44. <https://doi.org/10.31798/ses.813118>
- Konan, E. (2018). *Kamu ve özel eğitim kurumlarında çalışan ortaöğretim fen bilimleri öğretmenlerinin iş doyumları ve öz yeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Anabilim Dalı Biyoloji Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.
- Korkut, K. (2009). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi beceri algıları arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı, Burdur.
- Köse, A. (2024). Öğretmenlerin konfor alanı yönelimleri ve mesleki öz yeterlikleri üzerine bir karma yöntem çalışması. [Makale], *Siirt Eğitim Dergisi*, 4(2), 36-77. DOI: 10.58667/sedder.1593251.
- Köseoğlu, F. (2021). *İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ile müdürlerinin stratejik liderlik özelliğine sahip olma düzeyi arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, Van.
- Kubilay, F. (2020). *Yönetici ile öğretmen işbirliği düzeyinin öğretmen öz-yeterlik algıları üzerine etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi], Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Kurum, M. (2022). *Sınıf Öğretmenlerinin Akademik İyimserlikleri İle Mesleki Öz Yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi: Ankara İli Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi], Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları Ve Öğretim Anabilim Dalı, Zonguldak.
- Lewis, S. ve Clarke, M. (2001). Forest plots: Trying to see the wood and the trees. *British Medical Journal*, 322, 1479-1480.
- Ma, K, Cavanagh, M, Zhang, J. ve Chutiyami, C. (2025) The association between teacher self-efficacy and student academic performance: A systematic review and meta-analysis, *Educational Research Review*, 48, 1-20. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2025.100701>
- Macar, Y. (2022). *Beden eğitimi öğretmenlerinin beden okuryazarlığı algıları ile öz yeterlik algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Mersin.
- O'beid, V. (2023). *Teacher perception of administration's impact on school climate and overall teacher self-efficacy: A meta-analysis of the literature*. Major Papers. 278. <https://scholar.uwindsor.ca/major-papers/278or> <https://scholar.uwindsor.ca/cgi/viewcontent.cgi?article=1326vecontext=major-papers>
- Orman, F. ve Sevgi, S. (2022). Matematik öğretmenlerinin özyeterlik ve kolektif özyeterlik inançlarının incelenmesi. [Makale], *Bogazici University Journal of Education*, 39-1(2), 49-70. <https://doi.org/10.52597/buje.964438>

- Ötken, Ş. (2023). TALIS 2018’de Öğretmenlerin mesleki doyumu ve öz-yeterliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Makale], *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(3), 1347-1357.
- Özata, H. (2007). *Öğretmenlerin öz-yeterlik algılarının ve örgütsel yenileşmeye ilişkin görüşlerinin araştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi], Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Özçelik, F. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile öz yeterlikleri arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Afyonkarahisar.
- Özçete, G. (2018). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin öz yeterlik düzeylerinin incelenmesi ve öğretmenlerin iş doyum analizi*, [Yüksek Lisans Tezi], Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Niğde.
- Özerkan, E. (2007). *Öğretmenlerin öz-yeterlik algıları le öğrencilerin sosyal bilgiler benlik kavramları arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- Özözü, S., Bektaş, M., Arıkan, F. ve Şimşek, H. (2007). Okul psikolojik danışmanlarının genel öz-yeterlik inançları ve örgütsel özdeşleşme algıları. [Makale], *İlköğretim Online*, 16(3), 1058-1078,
- Özkılıç, R. (2014). Öğretmenlere yönelik öğrenci zorbalığı ve öğretmen öz-yeterlik inancı, *Eğitim ve Bilim*, 39(175), 256-266
- Özkurt, M. (2017). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlilik algıları ile öğretim teknolojileri ve materyal tasarım becerileri arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Öztürk, S. ve Yıldızbaş, Y. (2019). Öğretmenlerin öz yeterlik inançları ile mesleki tükenmişlik algıları arasındaki ilişkinin analizi. [Makale], *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, XXXVIII, 196-233. <http://dx.doi.org/10.14225/Joh1553>
- Özsoy, A. (2017). *Devlet liselerinde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik inançları ile değişime direnme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Bilim Dalı, İstanbul.
- Özşaker, M. (2013). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öz-yeterlikleri, tükenmişlikleri ve iş doyumlarının incelenmesi. [Makale], *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık Ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 3(8), 37-54.
- Özşahin, C. (2019). *Öğretmenlerin sosyal medya bağımlılığı, öğretmenlik öz-yeterlilikleri ve motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Enstitü Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı, Gaziantep.
- Özdemir, T., Demirkol, M., Erol, Y. ve Turhan, M. (2018). Kolektif öğretmen yeterlikleri ile okul kültürü arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Makale], *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(31), 4628-4635. <https://doi.org/10.26450/jshsr.924>
- Podell, D. ve Soodak, L. (1993). Teacher efficacy and bias in special education referrals. *Journal of Educational Research*, 86, 247-253.
- Rosenthal, R. (1979). The “file drawer problem” and tolerance for null results. *Psychological Bulletin*, 86, 638-641
- Erdoğan, İbrahim C., & Sabancı, A. (2024). Resmi ortaöğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin ast-üst ilişkilerine yönelik algıları. *E-Uluslararası Pedandragoji Dergisi*, 4(1), 1-26. Erişim bağlantısı: <https://www.e-ijpa.com/index.php/pedandragoji/article/view/117>
- Sağlam, H. (2018). *Öğretmenlerin duygusal zekaları ve öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kastamonu.
- Saracaloğlu, A., Karasakaloğlu, N. ve Gencel, İ. (2010). Türkçe öğretmenlerinin özyeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. [Makale], *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(33), 265-283.
- Saracaloğlu, A. ve Çetin, İ. (2023). Öğretmenlerin eğitim programı okuryazarlığı ve mesleki öz-yeterlik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. [Makale], *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 12(1), 61-74. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/amauefd>
- Saykal, A. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, özyeterlik inançları, teknolojiye yönelik tutumları ve teknolojik pedagojik alan bilgileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bilim Dalı, Amasya.
- Seçgin, P. (2022). *İngilizce öğretmenlerinin mükemmeliyetçilikleri ile öz yeterlilik algılarının mesleki motivasyon düzeyleri üzerine etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi], Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretim Anabilim Dalı, Zonguldak.

- Seçer, F. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin kişiler arası özyeterlik inançları ile kaynaştırmaya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programı Ve Öğretim Bilim Dalı, Konya.
- Seyhan, H. (2015). Kimya öğretmenlerinin iş doyumları, öz-yeterlik algıları, örgütsel bağlılıkları ve iş streslerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. [Makale], *Turkish Journal of Education* 4(2), 41-60. <https://doi.org/10.19128/turje.181114>
- Söylemez, H. (2012). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öz yeterliliklerinin müdürlerinin yönetim becerileri çerçevesinde incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Gaziantep.
- Sümer, V. (2020). *Öğretmenlerin duygusal zekâ ve öz yeterlik düzeylerinin politik becerilerine etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi], Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, Mersin.
- Şahin, M. (2016). *Konya ilindeki beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin kendini sevmeye ve öz yeterliliklerinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Şahin, B. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları, mesleğe yönelik tutumları ve yaşam doyumlarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Burdur.
- Şahin, F. ve Boylu, E. (2020). Geçici koruma altındaki Suriyeli öğrencilere ilk okuma yazma öğretimine ilişkin öğretmen öz yeterlik algılarının incelenmesi. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(2), 343-359. DOI: 10.7822/omuefd.802581
- Şaşmaz, H. (2019). *Öğretmenlerin epistemolojik inançları ile öz-yeterlik algılarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı, Kayseri.
- Şenal, G. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin öz yeterlilik inancı*. [Yüksek Lisans Tezi], Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi Bilim Dalı, Denizli.
- Şenol, C. (2020). *Öğretmenlerin mesleki profesyonellik algılarının mesleki statü, iş memnuniyeti ve öz yeterlik algıları üzerine etkisi*. [Doktora Tezi], İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Malatya.
- Şentürk, S. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerinin mesleki öz yeterlilikleri ile sınıftaki farklılıklar yeterlilikleri arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı, Kırşehir.
- Şeref, İ. ve Çinpolat, E. (2021). Türkçe Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem ve Tekniklerini Kullanma Becerileri ile Öğretmen Öz Yeterlikleri Arasındaki İlişki. [Makale], *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(4), 1051-1065.
- TALIS (2018). *Türkiye'deki öğretmen ve okul yöneticilerinin görüşleri, öğretim koşulları, Öğretmen ve okul yöneticileri yanıtları analizi*, Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_09/10142823_TALIS_RAPORU-.pdf
- Täschner, J., Holzberger, D., ve Dicke, T. (2023, November 7). *Promoting teacher self-efficacy: A systematic review and meta-analysis on intervention studies*. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/65VFQ>
- Täschner, J., Dicke, T., Reinhold, S., ve Holzberger, D. (2024). "Yes, I can!" A systematic review and meta-analysis of intervention studies promoting teacher self-efficacy. *Review of Educational Research*, 95(1), 3-52. <https://doi.org/10.3102/00346543231221499>
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, yazılı ve diğer materyaller için içerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınevi
- Telef, B. (2011). Öğretmenlerin öz-yeterlikleri, iş doyumları, yaşam doyumları ve tükenmişliklerinin incelenmesi. [Makale], *İlköğretim Online*, 10(1), 91-108.
- Teker, Z. (2021). *Sınıf öğretmenlerinin iletişim becerileri ile öz yeterliklerinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Elazığ.
- Timmerman, M. C. (2011). 'Soft' pedagogy? The invention of a 'feminine' pedagogy as a cause of educational crises. *Pedagogy, Culture ve Society*, 19(3), 457-472, doi: <https://doi.org/10.1080/14681366.2011.607837>
- Timur, A. (2022). *İngilizce Öğretmenlerinin öz yeterlik algıları ile İngilizce öğretiminde kullandıkları yöntemler arasındaki ilişkinin analizi*. [Yüksek Lisans Tezi], Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Thorsnes, J., Rouhani, M. ve Divitini, M. (2020). In-service teacher training and self-efficacy [Conference paper] *Informatics in Schools. Engaging Learners in Computational Thinking (ISSEP 2020)* https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-030-63212-0_13
- Toprakçı, E. (2016). *Eğitilim pedandragoji*. Eğitim Bilim Pedandragoji (Editör: Erdal Toprakçı), Ankara: Ütopya Yayınevi, 130-173

- Toprakçı, E. (2023). *Teacher education policies in the 100th year of the republic / Cumhuriyetin 100. yılında öğretmen eğitimi politikaları*. International Necatibey Education and Social Sciences Research Congress (INESRC2023) 26-28 October 2023, [Proceedings Book- Full Text], 67-83. Retrived from https://unesak.balikesir.edu.tr/wp-content/uploads/2023/12/12.12.2023_Tam_met.pdf [or] <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2023/12/unesak2023-toprakci.pdf> [Türkçesi için] <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2023/12/Turkce-unesak2023-toprakci.pdf>
- Toprakçı, E. ve Bozkurt, H. C. (2025). *Yasal belgeler temelinde Türkiye'deki öğretmen atama uygulamalarının sistemsel analizi*, Abant 5th International Conference on Current Academic Studies, July 18 –20, 2025- [Bolu Conference Book] ISBN: 978-625-5694-00-3, ss. 560-574, [Bildiri Kitabı]: https://www.abantkongresi.org/_files/ugd/797a84_f3a9e52f61744904949f5ed6d7640478.pdf [veya] <https://www.erdaltoprakci.com.tr/wp-content/uploads/2025/09/toprakci-bozkurt2025.pdf>
- Topuz, G. (2017). *Ortaokul öğretmenlerinin algılanan disiplin anlayışları ile öz yeterlilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Toy, S. (2015). *Sınıf öğretmenlerinin öğretmen öz yeterlikleri ile kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterlik inançlarının karşılaştırılması*. [Yüksek Lisans Tezi], Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Bilim Dalı, Denizli.
- Toy, S. ve Duru, S. (2016). Sınıf öğretmenlerinin öğretmen öz yeterlikleri ile kaynaştırma eğitimine ilişkin yeterlik inançlarının karşılaştırılması. [Makale], *Ege Eğitim Dergisi* 17(1), 146-173.
- Tufan, Z. (2016). *Fen bilgisi öğretmenlerinin, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile özyeterlilikleri arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tunca, N. ve Alkın Şahin, S. (2015). Öğretmen adaylarının bilişötesi (üst biliş) öğrenme stratejileri ile akademik öz yeterlik inançları arasındaki ilişki. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 47-56.
- Turcan, H. (2011). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin özyeterlilik algıları ile iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Konya.
- Türkan, S. (2017). *Öğretmenlerin değer yönelimlerinin özyeterlilik algıları üzerine etkisi*. [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Türkmen, B. (2018). *Öğrenci ve öğretmenlerin tablet kullanımına dönük tutumları ile akademik öz yeterlik, öğretmen öz yeterlik ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Türkköse, M. (2019). *Sınıf ve branş öğretmenlerinin öğretim ilke ve yöntemlerine ilişkin öz-yeterlilik algıları*. [Yüksek Lisans Tezi], Bayburt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Bayburt.
- Uyanık, E. (2022). *Türkçe öğretmenlerinin öz yeterlik, sınıf yönetimi becerileri ve teknolojik pedagojik alan bilgilerine yönelik algıları arasındaki ilişki*. [Yüksek Lisans Tezi], Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Uysal, O. ve Bilgivar, O. (2023). Okul müdürlerinin öğretimsel liderlik özelliklerinin öğretmenlerin öz-yeterliliklerine etkisi. [Makale], *İzû Eğitim Dergisi* 5(9), 74-93. <http://dergipark.gov.tr/izujed>.
- Üce, Ş. (2019). *İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin kişiler arası öz-yeterlilikleri ile araç gereç kullanımına yönelik tutumlarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Marmara Üniversitesi İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İstanbul.
- Ünal, O. (2022). *Özel eğitim okullarında görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilikleri, sınıf yönetimi becerileri ve program okuryazarlıkları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, İstanbul.
- Üstün, A., & Tekin, S. (2016). Amasya eğitim fakültesindeki öğretmen adaylarının özyeterlilik inançlarının çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 35-47. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/issue/1496/18095>
- Üstüner, M. Demirtaş, H., Cömert, M. ve Özer, N. (2009). Ortaöğretim öğretmenlerinin öz-yeterlilik algıları. [Makale], *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(17), 1-16.
- Xiao, Y. ve Zheng, L. (2025). The relationship between self-efficacy and job satisfaction: a meta-analysis from the perspective of teacher mental health. *Healthcare*, 13, 1715. <https://doi.org/10.3390/healthcare13141715>
- WEF-World Economic Forum (2025) Global Gender Gap Report (17 editions) [Online: 09.09.2025] <https://www.weforum.org/publications/series/global-gender-gap-report/>

- Yalvuç, F. (2019). *Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki özyeterlikleri ile yenilikçi tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Bolu.
- Yavuz, D. ve Kırbaslar, F. (2017). Fen bilgisi öğretmenlerinin öğretmenlik özyeterlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. [Makale], *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi* 14(1), 27, 369-387.
- Yavuz, M. (2020). Özel eğitim okullarında çalışan öğretmenlerin mesleki özyeterlik düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. [Makale], *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 55, 01-25.
- Yaz, A. (2018). *Ortaokul öğretmenlerinin özyeterlik algıları ile öğretmen liderliği davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Kastamonu.
- Yelpaze, İ. ve Yakar, L. (2020). Comparison of teacher training programs in terms of attitudes towards teaching profession and teacher self-efficacy perceptions: A meta-analysis. *International Journal of Assessment Tools in Education*, 7(4), 549-569. <https://doi.org/10.21449/ijate.725701>
- Yıldırım, İ. (2012). *Beden eğitimi öğretmenlerinin öz-yeterlikleri ile örgütsel vatandaşlık davranışlarının incelenmesi*. [Doktora Tezi], Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Samsun.
- Yılmaz, D. (2019). *Öz yeterlik ile kariyer gelişimi ilişkisi*. [Yüksek Lisans Tezi], İstanbul Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, M., Gürçay, D., ve Ekici, G. (2007). Akademik özyeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(33), 253-259. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/hunefd/issue/7805/102358>
- Yordam, M. ve Bülbül, T. (2018). Öğretmenlerin özyeterlilik algılarının çevrimiçi öğrenmeye yönelik hazırbulunuşlukları ile ilişkisi. [Makale], *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 447-470.
- Yolcu, H. ve Polat, S. (2014). *Eğitimde toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık*. İ. Aydın ve K. Yılmaz (Ed.), Prof. Dr. Haydar Taymaz'a armağan içinde (s. 310-329). Ankara: Pegem.
- Yurdakal, İ. H. ve Genç, Ö. (2024). Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf yönetimi beceri düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 13 (37), 27-42. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/3333485>
- Yurtal, F. ve Elgit, B. (2022). Sınıf öğretmenlerinin öz yeterlik inançları ile sınıf içi davranışlarının incelenmesi. [Makale], *Millî Eğitim Dergisi*, 51(235), 2275-2296.
- Zararsız, N. (2012). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öz yeterlik algılarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi], Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Programları Ve Öğretimi Programı Bilim Dalı, Bolu.

Araştırma ve Yayın Etiği

Araştırma bir meta analiz çalışması olup verilerinin kaynağı insanlardan bağımsız daha önce alanyazında yapılmış ve yayımlanmış çalışmalardır. Bu temelde etik kurul iznine gerek duyulmamış ancak bütün süreçte Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde yer alan kurallara uyulmuş ve bu kapsamda Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler ile ve Yükseköğretim Üretken Yapay Zeka Kullanımına Dair Etik Rehber'de yer alan ihlallerin herhangi birinin gerçekleşmesine izin verilmemiştir.

Yazarların Katkı Oranı

Çalışmaya verilerin toplanmasından, analiz ve raporlanmasına kadar aynı oranlarda katkı sunmuşlardır

Çıkar Çatışması

Yazarlar herhangi bir çıkar çatışması bildirmemiştir.

Destek ve Teşekkür

Araştırmanın gerçekleştirilmesinde herhangi bir kurum veya kuruluştan destek alınmamıştır. Ancak çalışmada özellikle kodlama sürecinde katkısı olan Eğitim, Yönetimi, Teftişi, Planlaması ve Ekonomisi uzmanı "sonra isim yazılacak" özel bir teşekkürü hak etmektedir.

Extended Abstract

Introduction: Education is the process of bringing about formations and changes that will ensure the happiness of the individual in terms of their behaviour, mind and emotions, first for themselves, then for the society they live in, and finally for the international community of which they are also a part (Toprakçı, 2016). The embodiment of education in a society requires organisation. The most important organisation or subsystem in which educational organisations take shape as concrete educational activities is the school. One of the most important elements of the school is the teacher. Individuals being aware of their own competence and performance is one of the important steps in achieving the goals they set for themselves. This situation, which is the product of a person's belief in what they can do, is referred to in the literature as 'self-efficacy'. Bandura (1995) defined self-efficacy as a person's belief in their own potential regarding the skills they possess to perform their tasks and their ability to use them. Teachers, as individuals, also have a perception of self-efficacy regarding their own potential. There are studies in the literature on variables affecting teacher self-efficacy. These variables are sometimes related to the school where the teacher works (management, commitment, job satisfaction, etc.) and sometimes to their individual characteristics (seniority, subject area, age, gender, etc.). The number of these studies has exceeded the number required for meta-analysis, and it is now necessary to determine a collective result. In the international literature, the relationship between teacher self-efficacy and gender has been examined through meta-analysis, based on 64 studies. However, no meta-analysis study examining the relationship between gender and general teacher self-efficacy in Turkey has been found. The aim of this research is to reveal the relationship between gender and general teacher self-efficacy in master's and doctoral theses in Turkey through a meta-analytical examination.

Method: In the study, a meta-analysis method based on quantitative research was used to determine the extent to which teachers' self-efficacy perception was influenced by the gender variable. When collecting studies for the research, the following criteria were used as basic criteria: studies published between 2007 and 2024, in Turkish, with a sample from educational institutions in Turkey, articles published in peer-reviewed journals, and master's and doctoral theses published in YÖKTez. In the screening process, also known as inclusion and exclusion in the literature, the first criterion was that the study was in Turkish and had a Turkish sample. Accordingly, 305 studies were identified. Attention was then paid to whether the study included general statistical values related to general self-efficacy perception, such as arithmetic mean, standard deviation, t or p values, and whether the study included data such as the type and number of participants, the number of women and men, etc. As a result of this process, 131 studies were included in the meta-analysis. All of these studies measure self-efficacy perception according to the gender variable and include the relevant data sets.

In the analysis, the Standardised Mean Difference (SMD) statistic was used to measure effect size. To calculate the SMD (known as Cohen's d) and examine potential moderators, the following data were obtained from each study: sample type and size, mean and standard deviation, or p and/or t values. During coding, Excel and CMA (Comprehensive Meta-Analysis) programmes were utilised, and male and female coding was determined by writing male=1 (on the left side of the table) and female=0 (on the right side of the table). Where

reverse-coded data was encountered, it was adjusted to suit this study. According to this coding, a positive self-efficacy perception indicates that men scored higher, while a negative self-efficacy perception indicates that women scored higher. To determine the role of moderator variables, four different moderator variable categories were coded based on the common characteristics of all studies. These variables were taken as moderator variables: the type of study, the type of school where the study was conducted, the geographical region of the sample where the study was conducted, and the year of the study. The meta-analysis examined a total of 131 effect sizes related to gender and self-efficacy, with a study sample comprising 45,881 participants: 25,881 women and 20,000 men. One of the coders was one of the researchers, while the others were two researchers who had completed postgraduate education in educational management and conducted meta-analysis studies. A list of common coding rules was created with the coders based on preliminary work. After screening, the data from the 131 studies for the gender variable were entered independently by the coders into Excel based on this list. The Excel outputs (data tables) of each coder were compared, and the calculation based on the 'Agreed Number of Studies/Total Number of Studies' formula (Tavşancıl and Aslan, 2001) revealed 100% agreement between the coders. The analysis sought to determine the average (standardised) differences between female and male teachers based on effect size. CMA software was used to calculate the effect sizes. To determine the model to be used in statistical procedures, the Q statistic, Orwin's protected number, Egger's test, and Duval and Tweedie's trim and fill method, which aim to test heterogeneity and publication bias in meta-analysis, were utilised.

Conclusions: The tendency to publish statistically significant studies is defined as publication bias. A funnel plot and Duval and Tweedie's trim and fill method, Orwin's protected number, and Egger's test were also performed, and the results showed no publication bias. When examining the meta-analysis results of the random effects model regarding the effect size of teachers' gender on their self-efficacy perceptions; the first notable finding is that gender affects teachers' self-efficacy perceptions in favour of women ($EB = -0.008$), which corresponds to a medium effect size (low level $d \approx 0.2$) in Cohen's (1988) effect size ranking. Statistical testing revealed that this result was not significant [$k=131$; $EB=-0.008$; 95% $CI=(-0.039; 0.023)$; $p=0.614>0.05$]. Moderator analysis was conducted to determine the effect of moderator variables such as the type of study, the type of school where the study was conducted, and the sample region; meta-regression analysis was conducted to determine the effect of the moderator variable of the year of study. When examining the role of moderators in the relationship between self-efficacy and gender, it was determined that the effect sizes did not differ significantly according to the type of study ($p=0.849$), the type of school where the study was conducted ($p=0.431$), the sample region ($p=0.031$), or the year of the study ($p>.05$). Looking at the sample region where the study was conducted, although not statistically significant, the Aegean region ($EB = -1.981$; $p = 0.048 < p.0.05$) sample showed a statistically significant difference in self-efficacy perception in favour of female teachers ($p = 0.048$).

Recommendations: The conclusions of this study suggest that practitioners (teachers, administrators, parents, etc.) should refrain from making gender-based generalisations regarding teachers' overall self-efficacy when carrying out their work and tasks. Furthermore, it indicates that education policies should be shaped by taking into account local contexts and social transformations. On the other hand, given that this study presents a composite of existing findings and does not examine causal relationships, it may be beneficial for future research to focus on studies that fill this gap. Researchers could also subject studies examining the

relationship between self-efficacy and gender conducted in other countries to meta-analysis on a country-specific or mixed basis.